

KLAGANDE

██████████ ██████████

Ombud: Johannes Ståhlacke
Humana Assistans AB

MOTPART

Socialnämnden i Västerviks kommun

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 17 februari 2017 i
mål nr 6697-16, se bilaga A

SAKEN

Personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa
funktionshindrade (LSS)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

██████████ yrkar att hon ska beviljas personlig assistans med 30 minuter per dag för städning, 30 minuter per dag för diskning och 75 minuter per vecka för tvättning eller i den omfattning kammarrätten finner skälig. Hon anför bl.a. följande. Det saknas helt utrymme i praxis att låta hennes make stå för allt hushållsarbete. Hon är utifrån sina förutsättningar delaktig i hushållssysslorna som ett led i det personliga stödet. Dessa fakta har inte ens ifrågasatts av förvaltningsrätten utan tvärtom bekräftats direkt i domskälen. Till stöd för sin inställning åberopar hon rättsfallet RÅ 1997 not. 165, ett förarbetsuttalande och utdrag från Försäkringskassans vägledning om assistansersättning.

Socialnämnden motsätter sig bifall till överklagandet.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Makar har ett gemensamt ansvar för hem och hushåll (jfr 1 kap. 2 § äktenskapsbalken). Mot bakgrund av att syftet med den personliga assistansen är att den funktionshindrade så långt som möjligt ska kunna leva som andra ska en del av det behov som avser skötsel av det gemensamma hemmet kunna tillgodoses genom personlig assistans. En förutsättning är dock att det rör sig om insatser som utförs tillsammans med den enskilde som ett led i det personliga stödet. Vid bedömningen av om rätt till personlig assistans föreligger bör även beaktas att makars ansvar gentemot varandra medför att den make som inte har ett funktionshinder får stå för en stor del av hushållsgöromålen (jfr prop. 1992/93:159 s. 176 och RÅ 1997 not. 165).

██████████ har uppgett följande vad gäller hushållssysslorna. Hon är delaktig efter sin förmåga och kan exempelvis påtala och observera behov av hushållssysslor. Hon kan hjälpa till med torkning av ytor i

hennes nivå men är i behov av assistans för att dammsuga och våttorka golv samt städa badrum och kök. Hon är delaktig i att vika ihop tvätten och sortera den på rätt plats i garderober och byråer. Lättare föremål kan hon placera i översta korgen i diskmaskinen, men hon behöver hjälp med att placera disk i understa korgen. För att diska stora och tunga föremål behöver hon handgriplig hjälp.

Med hänsyn till makars gemensamma ansvar för hem och hushåll ska [REDACTED] make stå för en stor del av dessa sysslor. Dessutom gäller att personlig assistans endast kan beviljas för de insatser som den enskilde utför tillsammans med sin personliga assistent. Enligt kammarrättens mening har [REDACTED] inte gjort sannolikt att hon är delaktig i utförandet av de aktuella hushållssysslorna i större utsträckning än vad hon själv har angett ovan. Det är då rimligt att hennes make tar fullt ansvar för övriga hushållssysslor. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Kammarrättslagmannen Ola Holmén (ordförande), kammarrättsrådet Bodil Stelzer (referent) och tf. kammarrättsassessorn Mattias Håkansson har deltagit i avgörandet.

Föredragande: Lisa Höglund

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**
Enhet 2

DOM
2017-02-17
Meddelad i Linköping

Mål nr
6697-16

KLAGANDE

██████████ ██████████
██████████
██████████

Ombud: Johannes Ståhlacke
Humana Assistans AB
Box 184
701 43 Örebro

MOTPART

Socialnämnden i Västerviks kommun
Box 22
593 21 Västervik

ÖVERKLAGAT BESLUT

Socialnämndens beslut 2016-08-25

SAKEN

Personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden har beslutat att bevilja ██████████ personlig assistans med ca 40 timmar per vecka. Av utredningen framgår bl.a. följande. ██████████
██████████ kan på grund av sin funktionsnedsättning inte vara delaktig i hushålls-
sysslor och andra göromål. Behovet i den delen tillgodoses dock på annat
sätt genom att hon är sambo.

Dok.Id 278580

Postadress Box 406 581 04 Linköping	Besöksadress Brigadgatan 3	Telefon 013-25 11 00 E-post: forvaltningsrattenilinkoping@dom.se www.forvaltningsrattenilinkoping.domstol.se	Telefax 013-25 11 40	Expeditionstid måndag–fredag 08:00-16:00
--	--------------------------------------	---	--------------------------------	---

██████████ överklagar beslutet, yrkar att beslutet ska ändras på så sätt att hon beviljas assistans med ytterligare 30 minuter per dag för städning, 30 minuter per dag för diskning, samt 75 minuter per vecka för tvättning. Hon anför i huvudsak att hon begär att få assistans för sin del i hushållssysslorna, i vilka hon vill vara delaktig.

Överklagandet har inte lett till att nämnden ändrat beslutet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Personer som omfattas av LSS har rätt till personlig assistans om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och deras behov inte tillgodoses på annat sätt.

De hushållssysslor som det är fråga om i målet är tvättning, städning och diskning. Utredningen visar att ██████████ har förmåga att i viss mindre omfattning delta i dessa sysslor, i vart fall i sådana moment som inte är fysiskt krävande och sådant som hon kan nå från sin rullstol. Förvaltningsrätten anser att i den mån ██████████ inte kan delta i genomförandet av detta ligger ansvaret på sambon. Hennes behov när det gäller att få sysslorna genomförda fullt ut får därmed anses tillgodosedda på annat sätt än genom personlig assistans. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D)

Mats Edsgården

I avgörandet har även nämndemännen Majvor Gyllhamn, Barbro GM Petersson och Bengt Karlsson deltagit. Föredragande: Niklas Lindqvist.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.